

Jméno žáka/žákyně: _____

Česky v oborech

Obor: Kadeřník

Téma: Vlasový stvol 1/2: POROZUMĚNÍ

Obsah

1. PŘEHLED SLOVNÍ ZÁSOBY	2
2. PRÁCE SE SLOVNÍ ZÁSOBOU	3
3. ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	5
4. PRÁCE S TEXTEM	7
5. ŘEŠENÍ	9
6. SEZNAM ZDROJŮ	10

Autorka výukového materiálu: Mgr. Petra Šmitová

Metodické vedení: Bc. Karolina Štajnerová, Mgr. Karolina Kenderová,
Mgr. Michaela Jiroutová

Autorská práva k tomuto výukovému materiálu vykonává META, o.p.s. - Příležitosti ve vzdělávání. Tento materiál lze šířit pouze nekomerčně. Bez předchozího souhlasu META, o.p.s. jej nelze upravovat nebo jinak zpracovávat.

THE VELUX FOUNDATIONS

VILLUM FONDEN × VELUX FONDEN

Výukový materiál vznikl v rámci projektu "Let's Grow!", který je financován nadací The Velux Foundations.

1. PŘEHLED SLOVNÍ ZÁSObY

1.1 K českým názvům napište slova ve svém rodném jazyce.

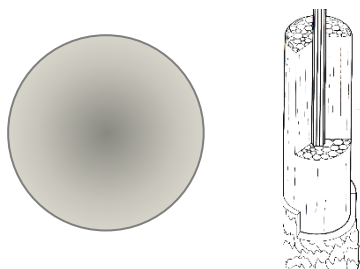
Políčko vlevo od slova vybarvěte: (zelená: slovo znám) (červená: slovo neznám)

	České slovo, slovní spojení	Překlad	Vysvětlení
☐	Centrum		Střed určitého objektu.
☐	Membrána		Tenká vrstva, která slouží jako hranice mezi prostředními a navzájem je odděluje.
☐	Nasákavost		Schopnost materiálu přijmout vodu.
☐	Osa		Přímka, která určuje souměrnost tělesa.
☐	Pigment		Barvivo, je obsaženo ve vlase a v kůži.
☐	Přiléhavý		Těsný, například oblečení je přiléhavé.
☐	Rovnoměrný		Stejný, má stejnou míru, směr nebo hodnotu. Opakem je nerovnoměrnost.
☐	Snopeček		Svazek menších částí podlouhlého tvaru do jednoho celku.
☐	Substance		Hmota obsažená v určitém celku.
☐	Tmel		Hmota určená ke zpevnění, vyrovnání nerovností a vyplnění mezer.
☐	Tupírování		Technika, při které hustým hřebenem stlačujeme krátké vlasy směrem k hlavě, aby měl výsledný účes objem.
☐	Úhel 		Vzdálenost dvou přímek s jedním společným bodem.
☐	Vláknitá		Takový, který je tvořený z vláken.
☐	Vlákno		Podlouhlý předmět velmi malého průřezu, obvykle ohebný.
☐	Vrstva		Část celku, vrstvy jsou poskládány za sebou a lze je pozorovat v průřezu.

2. PRÁCE SE SLOVNÍ ZÁSBOU

2.1 Splňte úkoly a napište vysvětlení jednotlivých pojmů. Pojmy vyhledejte v přehledu slovní zásoby a запиšte jejich vysvětlení.

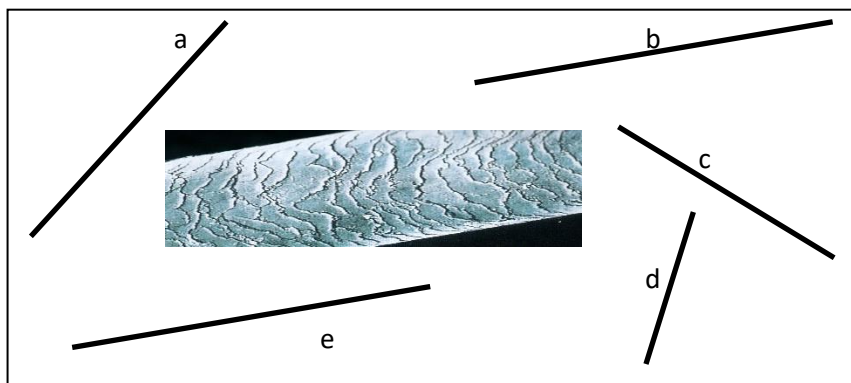
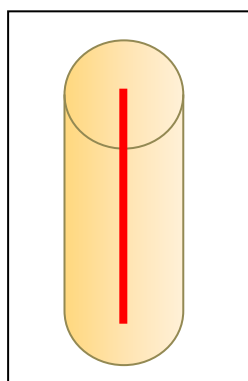
A) Barevně vyznačte centrum kruhu a centrum vlasu. Vysvětlete pojem centrum.

Vysvětlení pojmu centrum:

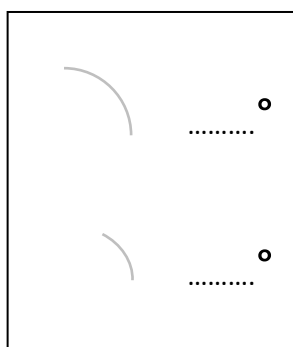
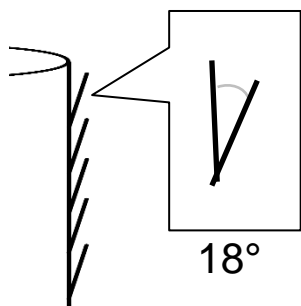
.....

B) Na obrázku je červeně vyznačena osa válce. Do druhého obrázku dokreslete osu vlasu a barevně označte, které přímky jsou rovnoběžné (mají stejný směr) s osou vlasu. Vysvětlete pojem osa vlasu.

Vysvětlení pojmu osa vlasu:

C) Na obrázku je znázorněn úhel 18° , který šupinky kutikuly svírají s osou vlasu. Odhadněte velikost úhlů v obrázku a vysvětlete pojem úhel.

Vysvětlení pojmu úhel:

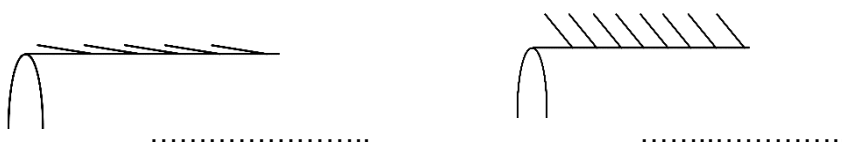
.....

D) Na obrázku je dívka v přiléhavých šatech. Vysvětlete pojem přiléhavý. Určete, které šupinky k vlasu přiléhají a které ne.

Vysvětlení pojmu přiléhavý:

Které šupinky přiléhají a které nepřiléhají? Doplněte:

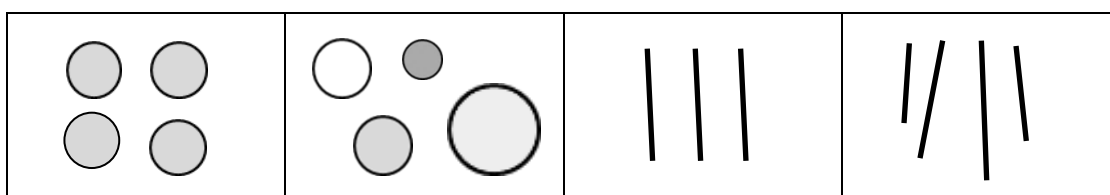

Znáte jiné slovo, které by vyjadřovalo opak slova přiléhavý?

E) Pomocí šipek urči, kdy se jedná o rovnoměrnost a kdy o nerovnoměrnost. Vysvětli pojem rovnoměrný.

rovnoměrnost

nerovnoměrnost

Vysvětlení pojmu rovnoměrný:

2.2 Naskenujte telefonem QR kód a splňte interaktivní kvíz.

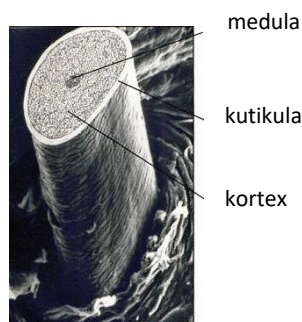
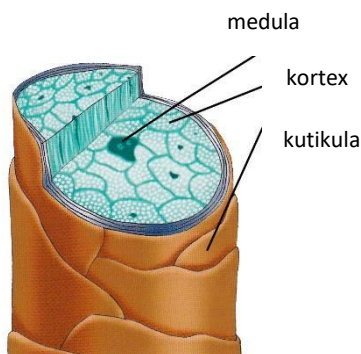
WORD WALL

3. VÝKLADOVÝ TEXT

3.1 Pozorujte obrázky a přečtěte si následující text.

Vlasový stvol

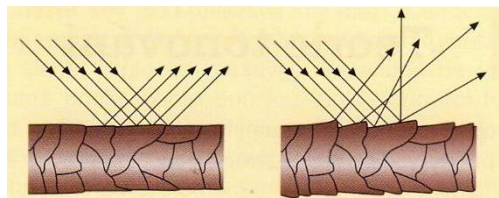

Kutikula

Kutikula je vnější šupinatá vrstva vlasu. Je složena z šesti až osmi vrstev. Jednotlivé buňky kutikuly jsou spojeny tmelovou substancí. Šupinky svírají s osou vlasu úhel 18°.

Šupinky se tvarují v oblasti tvarování vlasového váčku. Vnější buňky jsou vytlačovány k vnitřní pochvě a tím se silně zplošťují. Dorůstající buňky se vytlačují nahoru a kloužou přes sebe.

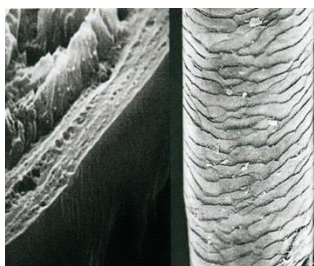
Přiléhavá kutikula má hladký povrch. Světlo se od vlasu rovnoměrně odráží a vzniká tak přirozený lesk vlasů. Vlasy, které jsou poškozené, mají kutikulu otevřenou a narušenou. Vlasy pak vypadají matně bez lesku, protože kutikula nerovnoměrně odráží dopadající světlo.

K poškození kutikuly dochází například:

- Mechanicky – nešetrné rozčesávání vlasů, tupírování, gumičky, sponky, nešetrné zacházení, otírání vlasů o oděv...
- Chemicky – barvení, odbarvování, preparace...
- Termicky – vysoká teplota žehliček, kulem a fénů...

→
zdravá kutikula
a její vrstvy

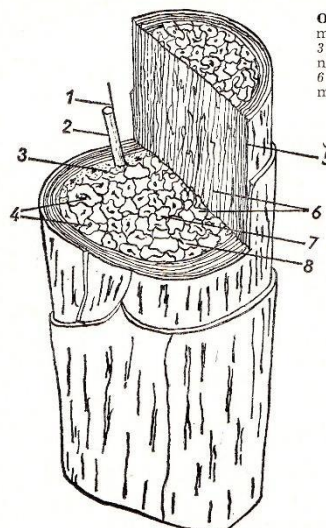
→
poškozená kutikula

Kortex

Kortex je vrstva vláknitá. Tato část vlasu je pro kadeřníka nejdůležitější, protože zde probíhá proces barvení, odbarvování a zvlhčení vlasů. Je nositelem barevnosti, obsahuje pigment.

Kortex se skládá z protáhlých neživých buněk, které jsou tvořeny keratinem. Jednotlivá vlákna keratinu tvoří nejmenší stavební jednotku mikrofibrilu. Mikrofibrily se kruhovitě seskupují a tvoří snopečky zvané makrofibrily. Makrofibrily jsou mezi sebou spojeny mezibuněčnými membránami a mezibuněčným proteinovým tmelem. Takto snopečkovitě vybudovaná část kortexu se nazývá ortokortex. Ve vlasech upravovaných chemicky jsou snopečky méně pravidelně uspořádané a nazývají se parakortex.

Obr. 5. Struktura vlasu: 1 – mikrofibrila, 2 – makrofibrila, 3 – ortokortex, 4 – zbytky buněčných jader, 5 – kutikula, 6 – buněčné membrány, 7 – medula, 8 – parakortex

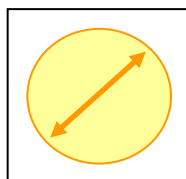
Chemické látky jako je například barva, odbarvovač nebo preparace kortex narušují. Jedná se o takzvané chemické poškození.

Medula

Jedná se o centrální část vlasu. Tvoří ji keratin, ale s jiným složením než v kortexu. Má houbovitou strukturu a nepravidelně hvězdicovitý tvar. U dlouhých vlasů je jen u kořínků, není v délkách ani na konečcích. U vousů je vyvinuta velmi dobře. Medula má vliv na nasákavost vlasu.

Tloušťka vlasového stvolu

Jedná se o velikost průměru vlasu, který se udává v setinách milimetru. Lze ji změřit speciálním přístrojem.

Podle tloušťky vlasu rozlišujeme:

- jemné vlasy (tenké) do 0,05 mm
- normální vlasy (střední) 0,05 – 0,07 mm
- silné vlasy nad 0,07 mm

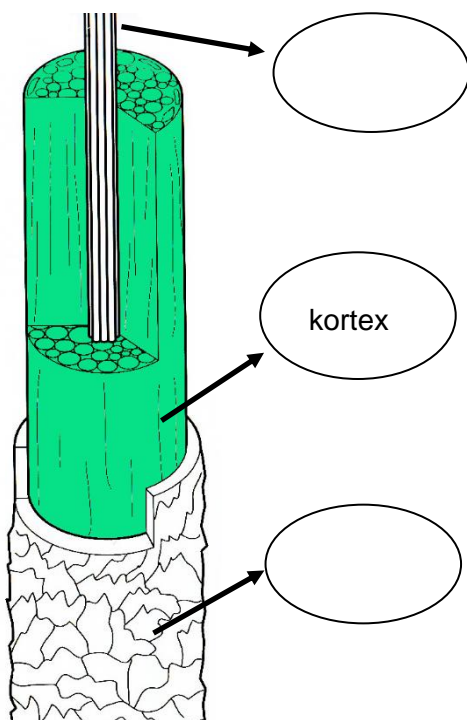
O jaký typ vlasů jde, zjišťujeme při diagnóze vlasů před kadeřnickými úkony. Informace je důležitá například při barvení, preparaci nebo při stříhání vlasů.

4. PRÁCE S TEXTEM

4.1 Vybarvěte jednotlivé vrstvy vlasu, napište jejich název a stejnou barvou označte tvrzení, která jsou pro danou vrstvu pravdivá.

kutikula – žlutě, kortex – zeleně, medula – červeně

Vzor: viz zelené značení

Šupinatá vrstva.
 Vlákničná vrstva.
 Má houbovitou strukturu.
 Skládá se z mikrofibril.
 Má 6–8 vrstev.
 Je jen u kořínků, u konečků není.

4.2 Doplněte následující text.

Do textu doplňte následující pojmy ve správném tvaru (některé jsou navíc):

ortokortex, kutikula, mikrofibrila, parakortex, kortex,
 medula makrofibrila, barevnost, nasákavost

Pod šupinatou vrstvou se nachází vláknitá vrstva
 Nejmenší části této vrstvy se jmenují, ty se snopečkovitě
 seskupují a tvoří Pravidelné uspořádání makrofibril se
 nazývá, pokud jsou vlasy chemicky poškozeny jedná
 se o Tato vrstva je nositelem

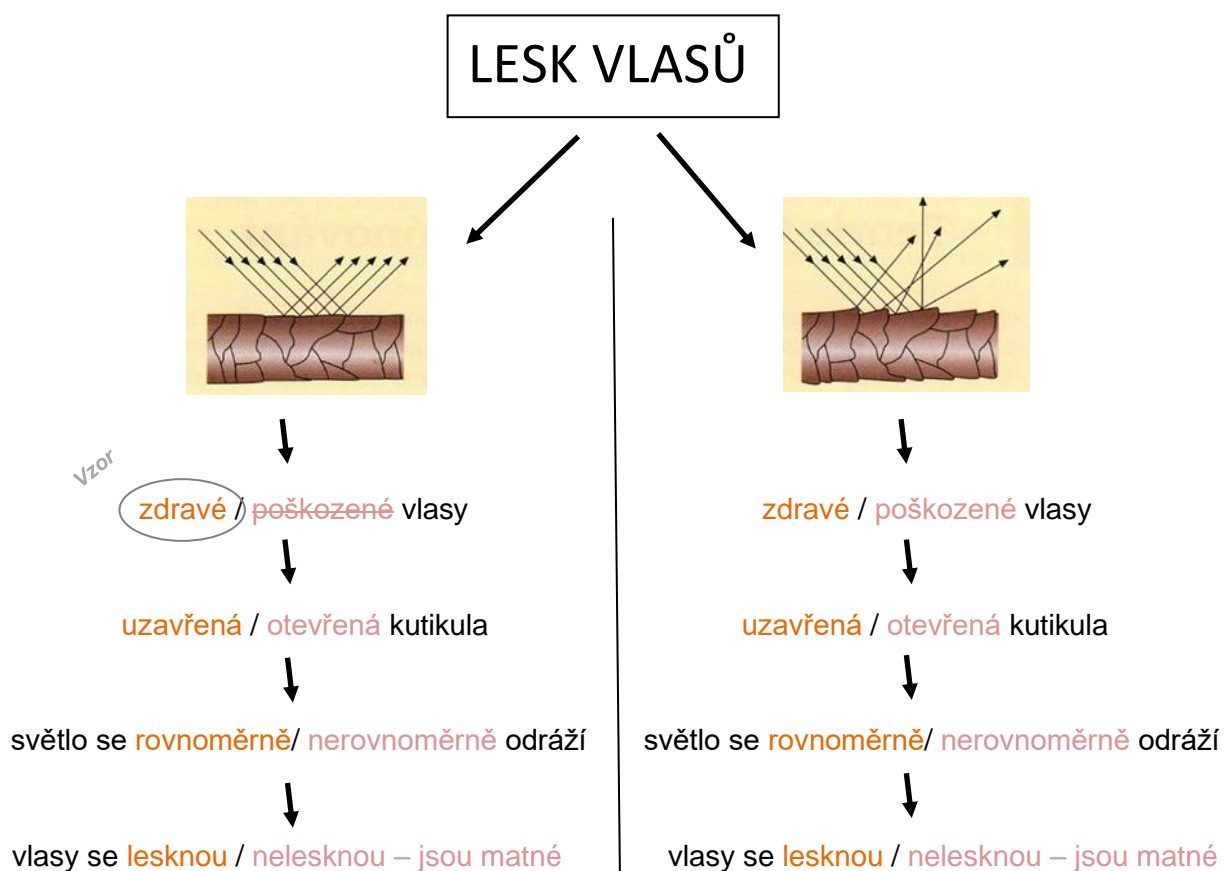

4.3 Do tabulky vypište způsoby, jak může dojít k poškození vlasového stvolu.

POŠKOZENÍ VLASOVÉHO STVOLU		
MECHANICKÉ	CHEMICKÉ	TERMICKÉ
Vzor: česání		

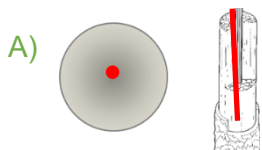

4.4 Rozhodněte, která tvrzení jsou správná a zakroužkujte je.

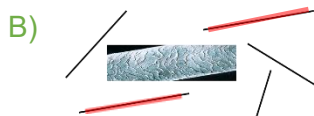

5. ŘEŠENÍ

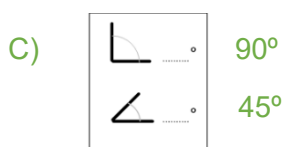
2.1

Vysvětlení pojmu: Střed určitého objektu.

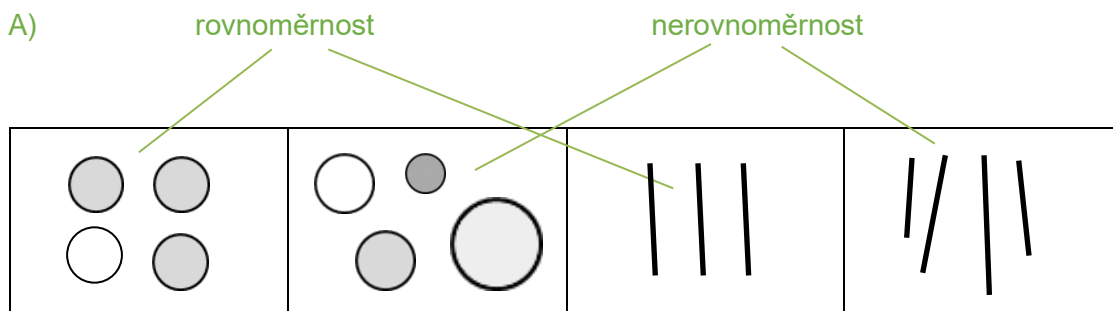
Vysvětlení pojmu: Přímka, která určuje souměrnost vlasu.

Vysvětlení pojmu: Vzdálenost dvou přímek s jedním společným bodem.

Vysvětlení pojmu: Těsný, například oblečení je přiléhavé.

Vysvětlení pojmu: Stejný, má stejnou míru, směr nebo hodnotu.

Opakem je nerovnoměrnost.

4.1 **Medula** – Má houbovitou strukturu. Je jen u kořínků, u konečků není. Má vliv na nasákavost. Je to centrální část vlasu.

Kortex – Vlákničitá vrstva. Skládá se z mikrofibril. Je nositelem barevnosti.

Kutikula – Šupinatá vrstva. Má 6-8 vrstev. Může se poškodit tupírováním. Je to vnější vrstva.

- 4.2 Pod šupinatou vrstvou kutikuly se nachází vláknitá vrstva kortex. Nejmenší části této vrstvy se jmenují mikrofibrily, ty se snopečkovitě seskupují a tvoří makrofibrily. Pravidelné uspořádání makrofibril se nazývá ortokortex, pokud jsou vlasy chemicky poškozeny jedná se o parakortex. Tato vrstva je nositelem barevnosti.
- 4.3 Mechanické: česání rozčesávání, tupírování, používání sponek a gumiček...
Chemické: barvení, odbarvování, melírování, preparace vlasů...
Termické: kulmování, žehlení, krepování, horký vzduch fénu...
- 4.4 zdravé vlasy, uzavřená kutikula, světlo se rovnoměrně odráží, vlasy se lesknou
 poškozené vlasy, otevřená kutikula, světlo se nerovnoměrně odráží, vlasy se nelesknou – jsou matné

6. SEZNAM ZDROJŮ

- Příručka pro kadeřnice; Margot Hülsken a kolektiv, Europa – Sobotáles s. r.o. 2005
- Materiály pro 1. až 3. ročník učebního oboru kadeřník; E. Peterka, F. Kocourek, M.Podzimek; Informátorium 1999
- Das Buch zum Beruf Triseur; I. B. Peters; Eins - Stam 2005
- Hairdressing the Foundation; L.Palladino; Thomson Learning 2003
- R-region, Pixabay (20. 12. 2022) Dostupný na <https://pixabay.com/photos/woman-portrait-fashion-style-7665086/>